

DIAGNÒSTIC SOCIOECONÒMIC DEL TERRITORI DE LA MIDIT

Setembre de 2019

Equip Redactor:

Oriol Homs, sociòleg i soci fundador de notus-asr
Joan Antoni Serra, doctor en geografia i soci de notus-asr



recerca social aplicada
investigación social aplicada
applied social research
recherche sociale appliquée

NOTUS: Applied Social Research

Jonqueres 16, 9ªA – 08003 Barcelona

Tel. 93 315 21 47 – Mail: notus@notus-asr.org

Web: <https://notus-asr.org/ca/>

Coordinación de la MIDIT:

Izaskun Cendegui, Coordinadora de la MIDIT
Laura Casas, Tècnica de la MIDIT

Índex

0. Introducció	4
1. Demografia	5
2. Teixit productiu i Activitat econòmica	6
3. Mercat de Treball	9
4. Ofertes de treball	12
5. Oferta formativa.....	15
Conclusions	16

0. Introducció

La Mancomunitat d'Iniciatives pel Desenvolupament Integral del Territori de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, Tivissa i Pratdip (MIDIT) té la intenció d'actualitzar durant l'any 2019 el Pla estratègic 2008-2018. Durant aquest període que ha estat vigent aquest Pla estratègic ha tingut lloc una de les crisis més importants que ha patit el país. Des de 2008 fins a 2013 s'ha destruït una bona part del teixit econòmic i de l'ocupació del territori. A partir de 2013 fins a l'actualitat s'ha recuperat l'economia, però no suficientment els seus impactes sobre el benestar de la població.

Aquests importants impactes sobre l'activitat econòmica del territori cal sumar-hi els nous factors que actualment estan incidint i que en el futur s'acceleraran, com són l'envelliment de la població, les innovacions tecnològiques i les noves regulacions de la competència en una economia internacionalitzada.

Per aquestes raons sembla adequat escometre unes noves bases per a la planificació estratègica dels propers anys duent a terme un nou diagnòstic territorial de la situació actual. Aquest nou diagnòstic queda constituït a partir de dos documents: un Quadern de dades i el Diagnòstic Socioeconòmic del Territori de la MIDIT. Al primer document es presenten, a través de gràfiques i taules, els principals resultats sorgits de l'anàlisi de les dades estadístiques obtingudes de diferents fonts (INE; IDESCAT; Programa Mercuri de la Diputació de Tarragona; Observatori del Treball i Model Productiu; Departament Treball, Afers Socials i Famílies; Departament d'Ensenyament i Secretaria d'Universitats i Recerca) i analitzades per al conjunt del territori de la MIDIT i a nivell dels municipis. El segon document, que aquí es mostra, presenta a través de 15 punts els aspectes més rellevants del diagnòstic que s'extreuen de les dades socioeconòmiques del Quadre i d'altra documentació analitzada.

1. Demografia

1. El territori de la MIDIT presenta una evolució demogràfica lleugerament positiva als darrers anys gracies al major dinamismes de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant que fa que cada vegada centri un major pes de la població.

L'inici de la crisi genera una pèrdua de població que després deixa pas a una estabilització entorn als 8.500 habitants. El començament de la recuperació econòmica, en especial als dos darrers anys, ha suposat que la població torni a incrementar-se fins arribar al 8.738 persones. A nivell municipal, s'observen tendències diferents, ja que Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant mostra xifres positives, encara que molt moderades, durant el període de crisi, mentre que en Tivissa i Pratdip presenten xifres negatives a partir de 2011. Unes xifres negatives que Tivissa manté tot i la recuperació econòmica. D'aquesta manera, Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, amb 6.385 habitants, cada vegada concentra més població ja que representa el 73,1% de la població del territori de la MIDIT, mentre que al 2008 representava el 67,9%. Tivissa, amb 1.639 habitants, representa el 18,8% i Pratdip, amb 709 habitants, representa el 8,1%. Aquesta doble tendència mostra una major concentració de població al nucli principal del territori de la MIDIT, mentre que els altres dos municipis de la Mancomunitat registren un cert despoblament.

2. L'estructura de la població ve caracteritzada per un envelliment de la població als darrers anys. Un envelliment no només amb major presència de persones de 65 o més anys, sinó també amb un increment de l'edat mitjana de la població.

L'estructura de la població mostra com cada vegada les persones majors de 64 anys té un major pes entre la població total, mentre que la població en edat potencialment activa (de 15 a 64 anys) van perdent pes. Aixó provoca que les taxes de dependència al territori de la MIDIT vagin creixent. Especialment envellits es troben els municipis de Pratdip, on el 34,1% de la població té més de 64 anys, i Tivissa, on és el 27,3%. L'envelliment, no només s'aprecia en la major presència de persones grans, sinó en com el gruix de la població s'esta concentrant cada vegada en edats més avançades. En el 2013, aquest gruix es trobava entre les persones de 25 a 39 anys, al 2018 el gruix està entre els 40 a 49 anys. Això es tradueix en un increment de l'edat mitjana de la població. Així s'observa una població cada vegada més envellida que necessitarà de la prestació de més serveis en un futur a mig termini i posa en perill la sostanibilitat especialment en el cas de Pratdip.

2. Teixit productiu i Activitat econòmica

3. L'activitat econòmica al territori ha estat fortament afectat per la crisi econòmica, fet que ha produït reduccions important dels valors de PIB per capita, del VAB -tant total com sectorial-, de la renda familiar bruta disponible per habitant i dels ingressos dels habitants (IRPF).

Les dades més recents disponibles per a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant sobre el PIB per càpita i el VAB mostren com durant el període de crisi pateixen un important descens. El PIB per càpita passa de 97.700€ al 2012 a 66.500€ al 2014. A partir d'aquest any comença a recuperar-se, tot i que al 2016 presenta un descens, i caldrà veure que succeeix als propers anys. La mateixa evolució presenta el VAB total, on destaca la indústria com el sector que més VAB genera. No obstant, la renda familiar bruta disponible presenta una evolució diferent, ja que no deixa de reduir-se, mentre que els ingressos declarats individualment pels residents semblen incrementar-se (base imposable per contribuent). Caldrà veure aquestes dades com han evolucionant als darrers anys ja que de moment no hi ha dades disponibles, però sembla que malgrat el procés de recuperació econòmica les famílies estan perdent poder adquisitiu.

4. El teixit productiu al territori de la MIDIT experimenta un important descens durant la crisi, amb una significativa destrucció de empreses. Des de l'any 2012 la tendència canvia, tornant a recuperar xifres similars a las existents abans de la crisi. No obstant, els darrers anys l'evolució està caracteritzada per ser irregular, on es van succeint anys en les que les empreses creixen i anys on decreixen.

El teixit productiu del territori passa de estar format per 298 empreses, al 2008, a 261 empreses al 2012. El descens més acusat en el nombre d'empreses en aquest període s'experimenta a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. Després d'aquest mínim s'inicia la creació de noves empreses, registrant un primer màxim de 297 al 2016. A partir d'aquet any s'inicia un període de descens i increments en el nombre d'empreses, registrant un nou màxim de 303 empreses al 2018. Resulta curiós aquest comportament irregular que caldrà seguir en el futur per veure si continua i esbrinar la causa. Un comportament que es produeix a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant i que es reforça amb el lleuger descens que experimenta el nombre d'empreses a Pratdip als dos darrers anys. El municipi de Vandellòs i l'Hospitalet concentra cada vegada més el teixit

empresarial de la MIDIT, representant el 82,9% del total, mentre Tivissa representa el 11,6% i Pratsdip el 5,5%.

5. El teixit productiu del territori està caracteritzat per un predomini de les empreses dedicades al sector serveis, on destaquen les activitats com l'Hostaleria i el Comerç. La Construcció també és un altre sector important pel nombre de empreses que concentra. En sentit contrari, la indústria mostra una tendència al tancament d'empreses als darrers anys.

El sector serveis concentra el 77,1% de les empreses del territori. Aquest és el sector que més empreses presenta als tres municipis, en especial a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. En aquest municipis, les activitats econòmiques que més empreses concentren són el Comerç (22% del total) i l'Hostaleria (18%). La Construcció és el segon sector en importància al MIDIT, degut a la important presència que té als municipis de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant i Pratsdip. Amb la recuperació econòmica, aquest sector incrementa el nombre d'empreses. La Construcció representa la tercera activitat econòmica que més empreses concentra a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. A Tivissa, la indústria representa el segon sector que més empreses concentra al municipi, encara que als darrers anys experimenta una reducció en el nombre d'empreses. Aquesta reducció també s'observa a Vandellòs i a l'Hospitalet de l'Infant.

6. La distribució dels llocs de treball generats per les empreses del territori s'ha vist modificada degut a que en els darrers dos anys el sector serveis supera a la indústria. L'activitat econòmica de la MIDIT als darrers anys està patint una terciarització, degut a la pèrdua del pes de la indústria. Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant concentren la gran part dels llocs de treball del territori i és el principal mercat d'oferta de treball on els llocs de treball a l'energia elèctrica i gas suposen més d'1/3 del total.

El sector serveis sempre ha estat el que més llocs de treball esta concentrat als municipis de Pratsdip i a Tivissa, però no a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant on és la indústria. Aquest major pes dels llocs de treball industrials al principal municipi de la MIDIT ha suposat que al conjunt del territori, la indústria hagi estat el sector que més llocs de treball concentrava fins al 2017. Tanmateix, aquest sector experimenta un tendència negativa als darrer tres anys, mentre que el sector serveis presenta un important increment en el nombre de llocs de treball als darrer dos anys, en especial a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant on quasi supera a la indústria -per primera

vegada- com el sector que més treball concentra. Aquest fet, fa que al 2018 siguin els serveis superi a la indústria i es converteixi en el sector que més llocs de treball concentra a la MIDIT. Actualment el 50,1% dels llocs de treball del territori de la MIDIT estan en el sector serveis, mentre que el 44,8% estan en la indústria. El municipi de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant destaca per concentrar el 92,8% dels llocs de treball de la MIDIT, mentre que Tivissa representa el 3,8% i Pratsdip el 3,4%. D'aquesta manera, Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant és el principal mercat laboral del territori de la MIDIT. Per activitats econòmiques, l'Energia elèctrica i gas concentra el 37,5% dels llocs de treball en aquest municipi, l'Administració Pública el 11,4%, les Activitats administratives i auxiliars 10% i la Indústria manufacturera el 9,8%.

3. Mercat de Treball

7. La població activa del territori de la MIDIT presenta una evolució amb un certa estabilitat, amb una lleugera tendència creixent. Entre aquesta població destaca la major presència d'homes i l'envelliment que es registra als darrers anys.

La població activa presenta una evolució tendent al creixement des de l'any 2011. Així doncs, la població activa passa de 3.334 persones (2011) a 3.568 (2019). No obstant, tot i l'evolució positiva, s'alternen anys amb increments i reducció en el nombre d'efectius. Aquesta alternança s'experimenta als tres municipis que conformen la MIDIT. Destaca Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant al concentrar 73,1% de la població activa, mentre Tivissa concentra el 19,9% i Pratdip el 7%. Entre la població activa s'observa una major presència d'efectius masculins -representen el 54,5%- , encara que als darrers anys les dones van guanyant poc a poc major protagonisme i passen de representar el 44,5% (2013) al 45,5% (2019). D'aquesta manera sembla que les dones estan activant-se. L'evolució segons edat presenta un important creixement del grup de persones de 45 a 54 anys, que passen a representar el segon grup amb més efectius, i un gran descens del grup de 25 a 34 anys, que deixen de ser el segon grup més nombrós. D'aquesta manera les persones de 45 o més anys incrementen la seva presència entre la població activa, passant de representar el 38% (2012) al 43% (2019), fet que indica que s'està produint un procés d'envelliment accelerat. Aquí un aspecte important serà observar si el recanvi de la població activa està assegurat als propers anys, ja que si es jubilen més efectius dels que s'activen (població jove) hi haurà greus problemes per trobar mà d'obra. Un segon aspecte a tenir en compte, és que una part de l'increment dels efectius majors de 44 anys que s'esta registrant entre la població activa són persones que es veuen forçades a activar-se -situacions personals o familiar de manca d'ingressos- i que part d'aquesta activació sembla ser sense èxit -mirar xifres d'atur-. Aquests efectius que s'activen en edats avançades presenten dificultats d'ocupabilitat sobre les que caldrà intervenir.

8. Als darrers anys, amb la recuperació econòmica, la població resident ha vist incrementades les seves oportunitats laborals i s'ocupen en major mesura. L'any 2013 representa el punt de inflexió on la població ocupada resident al territori passa a incrementar-se, en especial les persones majors de 44 anys. Destaca com la població ocupada resident al territori ho fa de forma majoritària en el sector serveis, observant-se diferències amb la distribució de llocs de treball ubicats al territori.

L'any 2013 la població ocupada resident als municipis de la MIDIT registren el seu mínim amb 2.938 persones. A partir d'aquest any experimenten un creixement continu fins a les 3.391 persones del 2018. Tanmateix al darrer any s'observa una lleugera reducció i la població resident ocupada és de 3.373 persones. Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant agrupen al 75,8% de la població ocupada resident al territori de la MIDIT, mentre que Tivissa agrupa el 17,6% i Pratdip el 6,6%. Entre la població ocupada, els homes són majoria -representen el 55%- encara que la diferencia respecte a les dones mostra una tendència a reduir-se poc a poc -com passava amb la població activa-. L'evolució als darrers anys segons l'edat, mostra com les persones de 55 i més anys i de 45 a 54 anys incrementen el seu pes, mentre que els menors de 30 anys tenen certa estabilitat. Això representa un envelliment de la població ocupada i com les persones d'edats més avançades presenten un major dinamisme, alhora d'ocupar-se, que les més joves. Un altre fet destacable és veure com la població estrangera també incrementa el pes entre la població ocupada resident, passant de representar un 10,3% (2012) al 11,6% (2019). A nivell sectorial destaca l'important pes que té el sector serveis, ja que en aquest sector estan ocupades el 74,1% del total de persones ocupades residents al territori de la MIDIT. Aquest fet contrasta amb les dades referents als llocs de treball localitzats en les empreses del territori, on el sector serveis només suposa el 50,1%. També es destacable el poc pes que té la indústria entre les persones residents ocupades (565), en comparació del pes significatiu que té aquest sector entre els llocs de treball ubicats al territori (1.479). Aquestes dades semblen indicar que només el 38,2% dels llocs de treballs industrials ubicats a la MIDIT estarien ocupades per persones residents. Per últim, la població ocupada resident al territori de la MIDIT treballa majoritàriament de forma assalariada (18,8%), fet que s'ha incrementat amb la recuperació econòmica. No obstant, s'observa com als municipis de Pratdip i Tivissa, la població ocupada resident que ho fa per compte pròpia és molt superior a la de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant.

9. La població desocupada, després de registrar el seu màxim a l'any 2012, mostra una descens continuat i una reducció del 30%. Una reducció que ve explicada per l'increment de l'ocupació, però també per la reducció de la població que es registra. Les xifres d'atur, tot i el descens, denoten que les dones i les persones majors de 44 anys pateixen més atur que la resta.

L'any 2012 és quan la població desocupada dels municipis de la MIDIT registra el seu màxim amb 610 persones aturades. A partir d'aquest any les persones aturades es veuen reduïdes de forma continuada fins als 429, suposant un descens de 30%. Tot i les bones xifres de l'atur, a l'observar

la distribució dels efectius per sexes es detecta com a partir de l'any 2015 aquest es feminitza. És a dir, la recuperació econòmica significa un descens de les persones aturades, especialment entre els homes, fet que provoca que les dones aturades passin a ser majoria. Això no succeïa ni abans de la crisi, ni durant aquesta, per tant és un fenomen nou. A nivell municipal, Pratdip és l'únic que presenta una evolució un poc diferent, ja que al darrer any els homes són majoria. L'evolució de la població desocupada per edats permet observar com s'incrementa el pes de les persones desocupades majors de 54 anys i de 45 a 54 anys entre la població desocupada. De fet, als darrers dos anys les persones majors de 54 anys experimenten un increment dels seus efectius i al darrer any també ho fan els efectius de 45 a 54 anys. D'aquesta situació, s'observa com aquests col·lectius, tot i que les xifres d'atur s'han reduït en comparació al 2012, es mostren menys dinàmics que els altres i per tant passen a estar més presents entre la població aturada. Aquest fet entra en contradicció amb les dades de la població ocupada resident on s'observa que aquests grups d'edat són més dinàmics. Això sembla indicar que entre les persones majors de 44 anys es troben certa polarització entre aquells que són més dinàmics i s'estan ocupant i els que ja no són tant actius en la cerca de feina i s'estan quedant a l'atur. Per últim, al centrar l'atenció en la durada de la situació d'atur de la població desocupada, es detecta una polarització entre aquelles persones que porten fins a 3 mesos (34,2%) i les que porten més de 24 mesos (17,4%).

10. L'evolució de la taxa d'atur al territori de la MIDIT presenta un descens continuat des de l'any 2012. Les dades recents de la MIDIT mostren com la taxa d'atur és inferior a la de la demarcació de Tarragona i els seus municipis presenten un valor inferior a la seva mitjana comarcal.

La taxa d'atur del conjunt del territori de la MIDIT a passat del 18,6% (2012) al 12,2% (2018). El valor del darrer any és inferior al de la demarcació de Tarragona -13,8% (2018)- però superior al del conjunt de Catalunya -10,9% (2018)-. Pratdip és el municipi que registra una taxa d'atur més elevada, mentre que Tivissa és la que presenta un valor més baix per sota del 10%. Convè indicar com els municipis de la MIDIT presenten uns valors inferiors als comarcals: Pratdip (14,7%) i Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant (12,1%) respecte al Baix Camp -té un taxa d'atur de 12,9% (2018)- i Tivissa (9,7%) respecte a Ribera de l'Ebre -la taxa d'atur és de 11,7% (2018)-.

4. Ofertes de treball

11. L'evolució des del 2015 assenyalava una creació de més de 110 llocs de treball anuals, a excepció del 2017. La generació de llocs de treball al territori ve caracteritzada pel dinamisme del sector serveis, en especial al darrer any, i especialment a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant.

El territori de la MIDIT experimenta una evolució positiva en la creació de nous llocs de treball entre les seves empreses on des del 2015 venen generant més de 110 llocs a l'any. Entre 2015 i 2018 s'han generat 328 llocs de treball. L'única excepció es dona al 2017 on es registra una destrucció de 43 llocs de treball. Aquesta evolució positiva en la generació de nous llocs de treball no es produeix a Pratdip, on als darrers anys es caracteritza per la destrucció de llocs de treball al municipi. La creació de nous llocs de treball ve liderada pel sector serveis, l'únic sector que presenta dades positives des de l'any 2015. En sentit contrari, la indústria ve presentant una destrucció important de llocs de treball als dos darrers anys, -41 al 2017 i -37 al 2018.

12. La contractació mostra una evolució positiva al territori de la MIDIT on des del 2015 es registren més de 4.000 contractes anuals. Una evolució positiva que ve liderada per Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, en especial als darrers anys on són els únics que incrementen el nombre de contractes realitzats, i pel dinamisme del sector serveis.

Des de l'any 2014 la tendència registrada en la contractació és positiva superant sempre els 4.000 contractes anuals. L'única excepció és l'any 2017, com s'ha vist anteriorment aquest any ve caracteritzat per la destrucció de llocs de treball, a la que cal afegir el descens en el nombre de contractes que es registren. La contractació ve liderada per Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, on es signen el 74% del total de contractes, i Tivissa, on signen el 24%. Cal destacar com al darrer any el nombre de contractes disminueix a Pratdip i Tivissa, mentre que a Vandellòs i l'Hospitalet s'incrementen. La distribució de la contractació per sexe permet detectar com els homes signen la majoria de contractes als darrers anys. Així doncs, la contractació es troba masculinitzada ja que al darrer any el 62,3% dels contractes són formalitzats per homes. A nivell municipal, Pratdip representa una excepció, ja que a partir del 2015 les dones signen més contractes (55,4% al 2018), mentre que a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant és on els homes signen més contractes (62,9% al 2018). La distribució de contractes per edats permet observar com les persones de 30 a 44 anys són les que més en signen i com les persones majors de 44 anys i les de 20 a 24 anys,

són les que un major pes han guanyant entre la contractació des de l'any 2015. Si bé a nivell sectorial és al sector serveis on més contractes es venen signant al territori de la MIDIT, destaca com a Tivissa es detecta un fet diferenciador ja que és al sector agrícola on més contractes es registren.

13. L'evolució de la contractació mostra una gran presència dels contractes temporals i es detecta certa estacionalitat, especialment significativa en el sector serveis.

Al municipis per als que es disposa de dades sobre la tipologia dels contractes, Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant i Tivissa, s'observa com als tres darrers anys més del 90% dels contractes són temporals, especialment a Tivissa on superen el 98%. D'aquesta manera sembla que la temporalitat en la contractació es força elevada, la qual cosa incrementa el nombre de contractes que s'han de realitzar per poder estar ocupat/da durant un any. Les dades trimestrals de les persones afiliades segons ubicació del compte de cotització (llocs de treball localitzats), de les persones afiliades segons la seva residència (població ocupada resident) i dels contractes registren pics al segon trimestre de cada any. Aquests pics són especialment marcats als municipis de Tivissa i Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. Observant les dades trimestrals per sector es detecta com és el sector serveis el que presenta uns pics més elevats. En sentit contrari, les dades trimestrals sobre la població desocupada i la taxa d'atur mostren com al segon i tercer trimestre de cada any es registren reduccions en les xifres de l'atur. Tot això denota la presència d'una estacionalitat en l'ocupació de la població resident i de les empreses del territori de la MIDIT originada pel sector serveis.

14. La mobilitat degut a motius laborals al territori de la MIDIT és especialment intensa i cada vegada més residents marxen a treballar fora, en especial al sector dels serveis. En sentit contrari, la indústria absorbeix persones treballadores que resideixen fora del territori.

Segons el Cens de 2011, el 44% de les persones ocupades residents a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant treballaven fora del municipi i el 53% dels llocs de treball ubicats al municipi estaven ocupats per persones que residien en altres municipis. Això significa l'existència d'una elevada mobilitat, tant d'entrada com de sortida. La diferència bruta entre els llocs de treball localitzats a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant i les persones ocupades residents al municipi era 463, el que significa que si totes les persones residents estiguessin ocupades als llocs de treballs existents al

municipi farien falta 463 persones residents fora del municipi per ocupar tots els llocs de treball. Per tant, en termes bruts, als 2011 Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant eren un municipi que precisava importar de mà d'obra. Les dades més recents d'aquesta diferència mostra com a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant és menor i com el conjunt del territori de la MIDIT passaria de ser importador de mà d'obra a exportador, ja que el valor passa de positiu a negatiu. Això es deu a que Tivissa i Pratdip apareixen com municipis que disposen més residents ocupats que llocs de treball ubicats al seu territori. La dada sobre la diferència entre els llocs de treball localitzats i les persones residents ocupades per sector permeten observar com és la indústria la que absorbeix més persones treballadores residents fora del territori, mentre que són en els serveis on més persones residents s'ocupen fora del territori de la MIDIT. Convé destacar com a Tivissa és el municipi on més persones residents ocupades en l'agricultura treballen fora. També es destacable el nombre de persones residents ocupades al sector serveis que treballen fora de Tivissa i Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. Així doncs, mentre que hi ha un important nombre persones residents fora que han de venir a treballar a la indústria, un elevat nombre de persones residents al territori marxen fora a treballar en els serveis. D'aquesta manera sembla existir cert gap entre els llocs de treball que ofereix el territori i les feines on treballen els residents ocupats. A més aquesta elevada mobilitat també cal fer repensar el model de mobilitat, ja que l'actual model es poc sostenible i ve caracteritzat per l'elevat ús del vehicle privat. Millorar l'oferta de transport públic cercant noves formules serà un repte tant per a la mobilitat interna del territori de la MIDIT com amb l'externa (treballadors/es) perquè puguin anar i venir del lloc de treball.

5. Oferta formativa

15. L'evolució de les persones matriculades en formació professional (FP) registra un creixement als darrers anys, tot i la escassa oferta existent al territori. Així doncs, la mobilitat per motius d'estudi també es veu incrementada.

Els dos cicles de FP que s'ofereixen a l'INS de Berenguer d'Entença a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant cada vegada tenen més alumnes, especialment el cicle superior d'Educació Infantil. El nombre de persones matriculades en cicles de FP fora del territori de la MIDIT també ve creixent curs darrera curs fins a arribar als 158. Les persones que més marxen a estudiar fora són les persones residents a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. Els centres d'ensenyament de Cambrils, Reus, Móra de l'Ebre i Mont-roig del Camp són els que més persones residents a la MIDIT tenen matriculats a cursos de FP. Els cicles de grau mitja de Cures auxiliars d'infermeria i de Sistemes Microinformàtics i Xarxes són els que més persones residents tenen matriculades, mentre que als cicles de grau superior és el d'Automatització i robòtica industrial. En relació a les persones que decideixen cursar estudis universitaris, Tarragona i Barcelona són les dos destinacions més usuals. L'increment que sembla registrar-se de persones residents que decideixen cursar estudis postobligatoris, pot fer possible incrementar l'oferta formativa al territori de la MIDIT. Un altre aspecte important serà aconseguir que les persones que marxen a estudiar fora tornin, en especial als cicles més demandats per les empreses del territori, on l'oferiment de pràctiques pot ser un bon reclam.

Conclusions

El territori de la MIDIT està patint un procés de envelliment que afectarà en el mig termini el seu mercat laboral. Un primer efecte serà que part de la població ocupada necessitarà un recanvi degut a l'increment de les jubilacions. La presència d'aquest recanvis determinarà en part la competitivitat de les empreses del territori, ja que si no el troben hauran d'anar a cercar-lo fora. Un altre efecte serà la major presència de persones grans i l'increment de la demanda de serveis d'atenció a les persones (atenció domiciliària, atenció socio sanitària, serveis de neteja, serveis de càtering...) que hi haurà.

Malgrat les bones dades en termes d'ocupació que es venen registrant al territori de la MIDIT, la crisi econòmica ha deixat una certa cicatriu. Així doncs, sembla que les famílies tenen un menor poder adquisitiu. El valor del PIB per càpita i del VAB estan per sota del valor anterior a la crisi. Un altre efecte és la presència de certs col·lectius que presenten unes majors dificultats per trobar feina, com les dones i les persones majors de 44 anys, en un context on s'està generant ocupació.

A més, la terciarització de l'activitat econòmica que s'està experimentant no ha comportat una millora de la riquesa de la població, sinó tot lo contrari, segurament per les millors condicions laborals del sector industrial que a més absorbeix més mà d'obra no resident. Aquesta qüestió obra un debat sobre les estratègies de desenvolupament futures. Com atraure cap el sector industrial la població activa del territori MIDIT, o com promoure un sector serveis de major valor afegit que porti més rendes a la població resident?

L'evolució en la creació de llocs de treball mostra com va perdent pes l'activitat relacionada amb l'energia elèctrica, mentre que el sector serveis va guanyant pes. Tot i això, l'energia elèctrica encara significa 1 de cada 3 llocs de treball existents al territori de la MIDIT. Els canvis que s'estan generant en aquesta activitat i els que es preveuen que es generin -amb el tancament dels reactors nuclears-, juntament amb el creixement que està experimentant un sector serveis -amb l'existència d'una certa estacionalitat- demanda prendre mesures en relació a la transició que s'està produint d'una economia basada en la indústria elèctrica a una economia basada en els serveis. Com es realitzi aquesta transició determinarà quin model territorial i econòmic tindrà la MIDIT en el futur i quin tipus d'ocupació registrarà la seva població.

Cada vegada són més demandats els estudis tècnics de formació professional, en especial al sector industrial. Un sector industrial que presenta un pes important tant en la MIDIT com en territoris propers i que representaran oportunitats laborals per a les persones joves residents

als municipis de la MIDIT. Una població resident al territori de la MIDIT que sembla apostar cada vegada més per cursar estudis postobligatoris, en especial de formació professional. Fomentar aquests estudis tècnics entre els i les alumnes de l'educació obligatòria, entre els seus pares i mares i entre el professorat és un element clau de futur. L'increment de les persones residents que cursen estudis postobligatoris també representa una oportunitat per aconseguir incrementar l'oferta formativa del territori ja que representarà més massa crítica i ajudarà a evitar la marxa de talent fora.

Així doncs, l'envelliment de la població, la transició cap a una economia més terciaritzada i les perspectives del tancament de les centrals nuclears constitueixen els principals reptes del territori MIDIT. És en torn d'aquest tres pilars que caldrà dissenyar accions de promoció d'un model de desenvolupament territorial que faciliti l'atracció de població jove per unes bones oportunitats laborals amb unes bones condicions de vida i serveis, la promoció de sectors de serveis de major valor afegit i l'aposta per activitats alternatives al sector energètic.